

Stapje voor stapje sociale kippen fokken

De ene kip pikt soortgenoten meer dan de andere en dat is deels genetisch bepaald. Met behulp van Wageningse onderzoek kan fokkerijbedrijf Hendrix Genetics sterfte en verenpikken onder leghennen verminderen, stapje voor stapje.

Hendrix Genetics selecteerde eerder de hanen die de hoogste overleving in de nakomelingen gaven, maar dat bleken vaak de meest agressieve hanen, waardoor in volgende generaties de sterfte eerder toe- dan afnam. Daarom ging het fokkerijbedrijf samen met Wageningse onderzoekers ook naar de indirecte effecten van overleving kijken: hoe sociaal zijn de nakomelingen van de verschillende hanen en laten ze groepsgenoten in leven?

Aanvankelijk werkte Hendrix met fokwaarde-schattingen op basis van stambomen. Daarbij was de aanname dat vader en moeder elk 50 procent leverden van het genetisch materiaal. In de praktijk varieert dat percentage en je weet niet welke genen van pa of ma komen. Inmiddels hebben de onderzoekers de beschikking over *genomics*. Van duizenden kippen en hanen wordt het DNA in kaart gebracht en daarna combineren de onderzoekers de overlevingscore en genetische verschillen in de familie.

100 weken

De Wageningse promovendus Tessa Brinker, die op 13 november promoveerde, heeft op die manier de erfelijke variatie van overleving en bevederingskwaliteit vastgesteld. Kippen die lang leven, danken dat voor 40 procent aan hun eigen genen – ze zijn sterk – en voor 60 procent aan die van hun stalgenoten – ze worden niet gepikt. De kwaliteit van de veren wordt voor 90 procent door de stalgenoten bepaald. Kippengenen dragen overigens voor zo'n 20 procent

bij aan hun overlevingsduur; goed voer en goed management zijn ook belangrijk om verenpikken en sterfte te verminderen.

Met die combinatie van genetica, voer en management wordt vooruitgang geboekt. 'Vroeger gingen legkippen gemiddeld 80 weken mee. In 2017 was dat soms wel 100 weken, maar toen mochten de snavelpuntjes nog worden behandeld. Sinds 2019 is dat verboden en nu zien we een tijdelijke terugval van levensduur, want die scherpe snavels zorgen voor meer slachtoffers. Maar op termijn zullen de leghennen, mede door het onderzoek, zeker ouder dan 100 weken worden.' AS

Vroeger gingen legkippen gemiddeld 80 weken mee

